

Monumentnummer*: 515122

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **09 oktober 2000**
Kadaster deel/nr **82980/200**

Woonplaats* **Leiden** Gemeente* **Leiden** Provincie* **Zuid-Holland**

Locatiennaam **Leiden** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Leiden** Sectie* **G** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
2341

Omschrijving**

Inleiding

Het onderkomen van de Webster University is in 1869-1870 gebouwd in opdracht van de gemeente Leiden naar een eclectisch ontwerp van de toenmalige gemeente-architect J.W. Schaap. Het met de achtergevel op de Nieuwe Rijn gerichte gebouw was oorspronkelijk een SCHOOLGEBOUW met gymnastieklokaal voor meer uitgebreid lager onderwijs (MULO) voor meisjes. Daarna werd het in gebruik genomen als verenigingsgebouw, wat het bleef tot in 1985. De eclectische bouwstijl - met elementen uit de Duitse Rundbogenstil - waarin de school is opgetrokken is typerend voor de bouwtijd en karakteristiek voor het oeuvre van de architect. De karakteristieken van het Eclecticisme zijn ook in het - voor een belangrijk deel nog in oorspronkelijke staat verkerende - interieur doorgevoerd. Het gebouw maakt deel uit van het beschermde stadsgezicht Leiden.

Omschrijving

Symmetrisch opgezet gebouw bestaande uit vijf rechthoekige volumes (drie noord-zuid gericht, de twee ertussen hier loodrecht opstaand), opgetrokken in baksteen met gepleisterde, grotendeels "gefrijnde" omlijstingen boven plinten van grijze natuursteen. Alle geledingen met schoudergevels onder flauw hellende, met zinken roeven gedekte zadeldaken met geprofileerde gootlijsten. Hoger opgaand, risalerend middelste bouwdeel met verdieping. Hierin een entree in portiek met segmentboogvormige opening en omlijsting

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

van gepleisterde baksteen boven geprofileerde, natuurstenen neuten. Rondom het bovenste deel van de portiekopening een geprofileerde segmentboog met stijlen die rusten op kraagstenen. Boven het portiek een hoge, tot de cordonlijst doorgetrokken bekroning van de ingangsomlijsting.

In het portiek een boven een hardstenen stoepje staande vleugel deur met grote gietijzeren deurknoppen en eveneens gietijzeren raamroosters onder een getoogd tweeruits bovenlicht, alles binnen een geprofileerd houten kozijn. Aan weerszijden van de entree een rechtgesloten venster met hardstenen onderdorpel en strek boven een in drieën gedeeld bovenraam met rond raampje in de kruising. Daarboven een smalle profiellijst die is verbonden met de aanzet van de verjonging in de ingangsomlijsting. Tussen deze lijst en de eveneens geprofileerde, houten cordonlijst een gepleisterde cassette met afgeschuinde hoeken en profiellijst waarin respectievelijk 'anno' en '1870'. Op de verdieping drie getoogde, openslaande zesruits-vensters met rondom de bovenramen een op kraagstenen staande geprofileerde segmentboog. Gevelomlijsting in de vorm van lisenen met spaarvelden en een gevelbekroning van gepleisterde baksteen in de vorm van een fronton, voorzien van een gewelfde onderrand en een driezijdige zwik aan weerszijden van een cirkel. Op de nok van de geprofileerde kroonlijst een kleine, met zink beklede halfronde houten bekroning met schouderstukjes (gebogen fronton). De zijgevels van de middenpartij zijn blind op de begane grond. Op de verdieping van de oostelijke gevel een rechthoekig zesruits-venster onder strek. Op de verdieping van de westelijke gevel een rond venster boven de nok van de dwarsvleugel. In beide daklijsten drie gietijzeren rosetten.

Terugliggende geveldelen met mezzanino boven geprofileerde cordonlijst, overlopend in de welvingen van de omlijsting van de entreepartij. Entreepartij met hardstenen stoepje en vleugel deur onder getoogd bovenlicht met profiellijst op kraagstenen. Op inzwenkende lijstdelen staand gebogen fronton met cirkel tussen driezijdige zwikken. Aan weerszijden van de entree een rechtgesloten venster met hardstenen onderdorpel onder strek. Recht boven deze vensters in de mezzanino ronde vierruits-vensters met diagonale raamroeden. Gepleisterde hoeklisenen met spaarvelden. De daklijst loopt door in de cordonlijst van het middenrisaliet.

Evenals de centrale gevelpartij zijn de kopgevels van de buitenste volumes risalerend. Ze zijn identiek aan elkaar en voorzien van drie gekoppelde rondboogvensters met hardstenen onderdorpels, zesruits-ramen met driedelige rondboog- bovenlichten met cirkelvormig hart, geprofileerde omlijsting en pilasters aan weerszijden van het middelste raam. Onder de vensterpartij drie dubbele, gepleisterde cassetten. Boven de vensterpartij, binnen een keperboog een vijfzijdig stuc reliëf met barokke, florale decoraties en een kopje in medaillon binnen een profiellijst. Brede, gepleisterde hoeklisenen met spaarvelden en geprofileerde beëindiging. Vanuit de lisenen doorgetrokken gevelbepleistering met geprofileerde spiegel- /keperboog. Gevelbeëindiging als die van de middenpartij. De korte zijgevels van deze buitenste bouwdelen zijn blind, de lisenen aan deze zijde vlak. De lange zijgevels zijn identiek met licht risalerende, onder steekkap staande middenpartij, waarin twee vleugeldeuren met drieruitsramen onder een tweeruits-tussenraam met brede, vlakke kozijnen. Boven de kalven twee gekoppelde rondboog-bovenlichten met cirkel in driedelige raam binnen geprofileerde omlijsting. Boven deze entreepartij, in de keperboog een vijfzijdig stuc reliëf met barokke, florale decoraties binnen een profiellijst, vergelijkbaar met die aan de voorzijde. De gepleisterde omlijsting van de middenpartij is eveneens vergelijkbaar met die aan de voorzijde. In de gevelpartijen aan weerszijden van de entreepartijen een blind venster met hardstenen onderdorpel onder een geprofileerde spiegelboog (schouderboog). Alleen boven de steekkap van de westelijke gevel twee bakstenen schoorstenen.

De gevels aan Rijnzijde verspringen eveneens ten opzichte van elkaar. Buitenste topgevels identiek aan die aan straatzijde.

Terugliggende gevelpartijen met een vensterverdeling als in de buitenste gevels, echter met hoeklisenen als die aan de terugliggende gevelpartijen aan straatzijde. Op de dakschilden hierboven een niet oorspronkelijke dakkapel, elk met plat dak en twee

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

segmentboogvormige vensters. Gevelindeling van de middenpartij in de eerste bouwlaag als die van de overige.

Gevelindeling en detaillering op de verdieping als die aan de straatzijde.

Het interieur is nog voor een belangrijk deel in oorspronkelijke staat. Symmetrische ingangsportaal met openslaande portaaldeuren met profielomlijsting en roedenverdeling in de deurramen. Gang met fraaie details in de vorm van kraagstukken aan lisenen, geprofileerde deuromlijstingen (waarvan enkele met segmentboog), plafondlicht met geel en kleurloos glas binnen een roedenverdeling, en originele paneeldeuren. Loodrecht op de gang staande bibliotheek (voormalig gymnastieklokaal) aan het rechter (oostelijke) einde van de gang. Deze hoge ruimte is voorzien van een ijzeren kapconstructie met vijf enkelvoudige polonceauspanten. Detaillering aan tussenmuren en rondom de originele deuren in de overige ruimtes grotendeels in oorspronkelijke staat. Aan de steektrappen naar de verdieping en rondom het trapgat leuningingen met gesneden trappalen en gietijzeren trapspijlen aan geprofileerde houten handlijsten.

Deel van de ruimtes op verdieping eveneens nog in grotendeels oorspronkelijke staat. Op de verdieping een plafondlicht, vergelijkbaar met die op de begane grond.

Waardering

Het schoolgebouw is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en de architectuurhistorische waarde als een representatieve schakel in de ontwikkeling van de scholenbouw, die aansluit op de ontwikkelingen in het onderwijs in ons land en als goed en vrijwel gaaf voorbeeld van rijk gedetailleerde eclectische architectuur en als karakteristiek werk uit het oeuvre van gemeentearchitect Schaap. De architectuurhistorische waarde wordt vergroot door de intact gebleven samenhang tussen in- en exterieur.

Voorts heeft het schoolgebouw situationele waarde vanwege de bijzondere situering aan de Rijn.

De school is tevens van belang vanwege de herkenbaarheid en vanwege de grote mate van gaafheid van in- en exterieur.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument